

**LIETUVOS RESPUBLIKOS INFORMACINĖS VISUOMENĖS PASLAUGŲ ĮSTATYMO
X-614 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAS (NAUJA REDAKCIJA)
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymo X-614 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti priimtą Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (toliau – Reglamentas (ES) 2022/2065). Įstatymo projekte įtvirtinamos nuostatos dėl Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje, kompetentingų institucijų paskyrimo, įgaliojimų suteikimo, vykdymo užtikrinimo priemonių, skundų nagrinėjimo ir baudų skyrimo tvarkos nustatymo. Įstatymų leidėjas turi suteikti kompetentingoms institucijoms įgaliojimus užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą, nustatyti procedūras dėl tarpinstitucinio bendradarbiavimo mechanizmo nacionaliniu ir Europos Sąjungos lygiu.

Dabartinės taisyklės, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (toliau – Elektroninė komercijos direktyva), taip pat sektoriniuose teisės aktuose ir savanoriško taikymo dokumentuose nėra pakankamos, kad būtų užtikrintas tarpininkavimo paslaugų teikėjų (toliau – paslaugų teikėjai) veiklos skaidrumas ir atsakomybė dėl sisteminio poveikio ekonomikai, visuomenei ir demokratijai. Skaitmeninė erdvė ir įvairios elektroninės prekių ir paslaugų platformos tapo neatsiejama visuomenės gyvenimo dalimi, todėl tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybė skaitmeninėje erdvėje, kova su neteisėtu turiniu ir dezinformacija, masinis duomenų rinkimas tapo reikšmingomis problemomis. Per pastaruosius dvidešimt metų atsirado naujos skaitmeninės paslaugos ir ženkliai išaugo paslaugų teikėjų skaičius, todėl reikalingas glaudesnis bendradarbiavimas tarp valstybių narių ir Komisijos, vienodos taisyklės Europos Sąjungoje, kad būtų užtikrintas bendrosios skaitmeninės rinkos veikimas, didinamos įmonių galimybės plėstis, nustatytas bendrus visiems taikomus reikalavimus ir sumažinus teisinę fragmentaciją, kylančią iš valstybių narių nacionalinių reikalavimų. Reglamentu (ES) 2022/2065 harmonizuojamos valstybių narių taisyklės, stiprinama kova su neteisėtu turiniu, užtikrinama naudotojų teisių apsauga, sukuriama skaidrumo ir atskaitomybės sistema.

Reglamentas (ES) 2022/2065 taikomas tarpininkavimo paslaugoms, kurių gavėjų įsisteigimo arba gyvenamoji vieta yra Europos Sąjungoje, neatsižvelgiant į tokių tarpininkavimo paslaugų teikėjų įsisteigimo vietą. Reglamentas (ES) 2022/2065 išlaikė Elektroninės komercijos direktyvoje pateiktą tarpininkavimo paslaugų sampratą ir apibrėžimą (Reglamento (ES) 2022/2065 3 str. g punktas), pagal kurį tarpininkavimo paslauga yra viena iš šių informacinės visuomenės paslaugų: paprasto perdavimo (angl. mere conduit) paslauga, laikino informacijos saugojimo, kuri kitaip vadinama podėliavimo (angl. caching) paslauga, informacijos saugojimo, kuri kitaip vadinama prieglobos (angl. hosting) paslauga. Skirtingai nei Elektroninės komercijos direktyva, Reglamentas (ES) 2022/2065 kategorizuoja tarpininkavimo paslaugų teikėjus pagal paslaugos pobūdį ir dydį į penkias kategorijas: visi tarpininkavimo paslaugų teikėjai, prieglobos paslaugų teikėjai, interneto platformos teikėjai, t. y. prieglobos paslaugų teikėjai, kurių paslauga apima paslaugos gavėjų informacijos saugojimą ir skleidimą visuomenei (pvz., socialiniai tinklai), interneto platformų, leidžiančių vartotojams sudaryti su prekiautojais nuotolines prekybos sutartis, teikėjai (pvz., elektroninės prekyvietės), labai didelių interneto platformų ar labai didelių internetinės paieškos sistemų teikėjai, t. y. interneto platformų, kurios teikia paslaugas Europos

Sąjungoje vidutiniškai 45 mln. ar daugiau aktyvių paslaugos gavėjų per mėnesį (pvz., „Meta“, „Instagram“, „Youtube“, „Amazon“, „Google“), teikėjai.¹

Įstatymo projekto tikslas – įgyvendinti Reglamentą (ES) 2022/2065 Lietuvos Respublikoje, kad būtų užtikrinta nacionalinių teisės aktų atitikties Reglamentui (ES) 2022/2065, suteikti įgaliojimai kompetentingos institucijos ir numatytos procedūros dėl tarpinstitucinio bendradarbiavimo mechanizmo nacionaliniu ir Europos Sąjungos lygiu. Įsigaliojus įstatymų projektui bus pasiektas uždavinys užtikrinti saugesnes paslaugas, produktus ir turinį internete, nustatant paslaugų teikėjų atsakomybę, pareigas ir priežiūros mechanizmą. Tokiu būdu bus sprendžiama neteisėto turinio sklaidos internete problema ir mažinamos visuomenei kylančios grėsmės, kurias gali kelti dezinformacijos ar kito turinio sklaida. Įstatymo projektu bus sukuriama palankesnė sąlyga įmonių inovacijoms ir verslo plėtrai Europos Sąjungoje dėl suderintų taisyklių bendroje rinkoje ir užtikrinama vartotojų teisių apsauga internete. Įstatymo projektas turės teigiamą poveikį žodžio laisvei, mažins diskriminaciją, užtikrins asmens privatumą ir duomenų apsaugą. Įstatymo projektu įgyvendinamos Reglamento (ES) 2022/2065 nuostatos, apribojančios platformų savavališkus turinio moderavimo sprendimus ir suteikiančios papildomų teisių naudotojams imtis veiksmų prieš platformą, kai jų turinys yra nepagrįstai pašalinamas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų grupės (grupės vadovė – Aurelija Janušauskė, tel. 8 658 88 345, el. p. aurelija.janusauske@eimin.lt) vyriausiasis specialistas Rokas Navickas (tel. +37065208753, el. p. rokas.navickas@eimin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymas (toliau – įstatymas) reglamentuoja informacinės visuomenės paslaugų teikimą ir kitą paslaugų teikėjų veiklą. Įstatyme buvo perkelta Elektroninės komercijos direktyva, kuria siekiama prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos funkcionavimo užtikrinant laisvą informacinės visuomenės paslaugų judėjimą tarp valstybių narių, kad nebūtų nepagrįstai ribojama laisvė teikti informacinės visuomenės paslaugas Europos Sąjungoje. Įstatymas nustato taisykles dėl paslaugų teikėjų steigimosi, komercinių pranešimų, elektroninių sutarčių, tarpininkų atsakomybę, elgesio kodeksus, ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka bei teisminėmis priemonėmis ir valstybių narių bendradarbiavimo. Paslaugų teikėjų atsakomybė nustatyta įstatymo V skyriuje, kuris numato sąlygas ir reikalavimus, kada paslaugų teikėjai neatsako už informacijos perdavimą, laikiną saugojimą ir saugojimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimas Nr. 881 „Dėl Galimybės pasiekti neteisėtu būdu įgytą, sukurtą, pakeistą ar naudojamą informaciją panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustato kriterijus, kada informacinės visuomenės paslaugos teikėjas laikomas sužinojusi apie neteisėtą informacinės visuomenės paslaugos gavėjo veiklą arba apie tai, kad paslaugos gavėjo pateikta informacija įgyta, sukurta, pakeista ar naudojama neteisėtu būdu, reglamentuoja galimybes pasiekti neteisėtu būdu įgytą, sukurtą, pakeistą ar naudojamą informaciją panaikinimo procedūrą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 5 d. nutarimas Nr. 290 „Dėl Viešo naudojimo kompiuterių tinkluose neskelbtinos informacijos kontrolės ir ribojamos viešosios informacijos platinimo tvarkos patvirtinimo“ nustato viešo naudojimo kompiuterių tinkluose neskelbtinos informacijos kontrolės ir ribojamos viešosios informacijos platinimo šiuose tinkluose nuostatas, jų įgyvendinimą ir laikymosi kontrolę.

Teisinius santykius dėl reikalavimų neatitinkančių ar suklastotų produktų pardavimo, produktų pardavimo ar paslaugų teikimo pažeidžiant vartotojų apsaugos teisę reglamentuoja Civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymas, Lietuvos produktų

¹ Pakutinskas, Paulius, Karolis Šikšnys, „ES Skaitmeninių paslaugų akto ir Skaitmeninės rinkos akto svarba Lietuvai“, Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos Privatinės teisės institutas, 2022

saugos įstatymas, Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymas. Reguliavimą dėl asmens duomenų tvarkymo reikalavimų ir teisę į asmens duomenų apsaugą nustato Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas, užtikrinantis aukštą asmens duomenų apsaugos lygį.

Neteisėtą turinį apibrėžia sektoriniai teisės aktai, priklausomai nuo konkrečios teisinių santykių srities ir neteisėto turinio pobūdžio. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas nustato, kad visuomenės informavimo priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje skleidžiama dezinformacija, karo propaganda, kurstomas karas, raginama prievarta pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą – pakeisti jos konstitucinę santvarką, kėsintis į jos nepriklausomybę arba pažeisti teritorijos vientisumą, skatinami ar kurstomi teroristiniai nusikaltimai, skleidžiama ar kurstoma neapykanta ir kita su šiame įstatyme įtvirtintomis nuostatomis nesuderinama informacija. Taip pat Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas nustato audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimo apribojimus, reikalavimus dėl audiovizualinių kurinių sklaidos, reklamos ir audiovizualinių pranešimų teikimo. Prekės ir produktai, neatitinkantys kokybės ir saugos reikalavimų, neteisėtai viešai paskelbtas autorių teisių saugomas turinys patenka į neteisėto turinio taikymo sritį, kurią reglamentuoja Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas. Kompetentingos institucijos, vadovaudamosi teisės aktuose suteiktais įgaliojimais, gali teikti privalomus nurodymus paslaugų teikėjams pašalinti neteisėtą turinį, patalpintą jų elektroninėse sąsajose, arba kreiptis į Regionų administracinę teisumą dėl prieigos apribojimo.

Paslaugų teikėjų platinama informacija, kuri neatitinka Lietuvos Respublikos ar ES teisės aktų, yra neteisėtas turinys. Tokiu atveju, kai paslaugų teikėjai, kurie pažeidžia įstatymus, reglamentuojančius pramoninės nuosavybės objektų registravimą ir jų apsaugą, ir platina informaciją, susijusią su šių teisės aktų pažeidimais internete, traktuojama, kad šie paslaugų teikėjai platina neteisėtą turinį, todėl jų paslaugų teikimo teisės gali būti ribojamos.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Valstybių narių nacionaliniai ir ES teisės aktai nustato neteisėto turinio apibrėžimą ir reglamentavimą. Kiekvienoje valstybėje narėje neteisėtas turinys gali būti apibrėžiama skirtingai, o Reglamente (ES) 2022/2065 vartojama sąvoka „neteisėtas turinys“, kuri apibrėžta Reglamento (ES) 2022/2065 3 straipsnio h dalyje kaip bet kokia informacija, kuri savaime ar dėl savo ryšio su tam tikra veikla, įskaitant produktų pardavimą ar paslaugų teikimą, yra nesuderinama su Sąjungos teise ar bet kurios valstybės narės teise, kuri atitinka Sąjungos teisę, neatsižvelgiant į tikslą tos teisės dalyką ar pobūdį. Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsniai nustato pareigą paslaugų teikėjams imtis veiksmų prieš neteisėtą turinį ar pateikti prašomą informaciją, kai yra gaunamas nurodymas iš institucijų. Šiuo metu nėra užtikrinimas teisinis aiškumas dėl paslaugų teikėjų reagavimo į institucijų teikiamus nurodymus, todėl dažnai pasitaiko atvejų, kai paslaugų teikėjai nereaguoja į institucijų teikiamus nurodymus pašalinti turinį. Naujos nuostatos, įtvirtintos Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsniuose užtikrins teisinį aiškumą ir paslaugos teikėjams pareigą reaguoti į institucijų teikiamus nurodymus. Ši problema yra aktuali ir Lietuvoje, nes dažnai tokie interneto platformų paslaugų teikėjai kaip „Meta“ ar „Youtube“ nereaguoja į Lietuvos institucijų teikiamus nurodymus pašalinti neskelbtiną informaciją. Siekiant sudaryti institucijoms galimybę teikti nurodymus pagal Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsnius, turėtų būti suteikti įgaliojimai, remiantis nacionaliniais teisės aktais, teikti nurodymus konkrečioje srityje ir teikiamas nurodymas turėtų atitikti šiuose straipsniuose įtvirtintus reikalavimus.

Iš Elektroninės komercijos direktyvos buvo išbraukti 12-15 straipsniai ir perkelti į Reglamento (ES) 2022/2065 4, 5, 6 ir 8 straipsnius. Reglamentas (ES) 2022/2065 išlaiko pagrindinius Elektroninės komercijos direktyvos principus dėl paslaugų teikėjų atsakomybės ir

bendrosios stebėjimo prievolės draudimo. Reglamento (ES) 2022/2065 6 straipsnio 3 dalyje atsirado nauja nuostata, kuri numato išimtį dėl ribotos atsakomybės taikymo elektroninėms prekyvietėms. Vartotojų apsaugos teisių srityje elektroninės prekyvietės bus laikomos atsakingomis už informacijos saugojimą, kai informacija yra pateikiama taip, kad vidutinis vartotojas mano, jog informaciją, produktą ar paslaugą, kuris yra sandorio dalykas, pateikė pati elektroninė prekyvietė arba paslaugos gavėjas, veikiantis pagal jos įgaliojimus ar jos kontroliuojamas. Šie pakeitimai numatys didesnę elektroninių prekyviečių atsakomybę užtikrinant produktų ir paslaugų saugą ir sukurs geresnę vartotojų teisių apsaugą.

Kitas svarbus papildymas – Reglamento (ES) 2022/2065 7 straipsnio dėl paslaugų teikėjų savanoriškų tyrimų įtraukimas. Pagal šį straipsnį, paslaugų teikėjai nebus laikomi atsakingais vien dėl to, kad sąžiningai ir kruopščiai savo iniciatyva atlieka tyrimus arba imasi kitų priemonių, kuriomis siekiama aptikti, nustatyti ir pašalinti neskelbtiną informaciją. Teisinis neaiškumas dėl paslaugų teikėjų savo iniciatyva atliekamų tyrimų kėlė susirūpinimą dėl teisinių pasekmių atliekant savanoriškus tyrimus. Paslaugų teikėjai buvo susirūpinę, kad tokios iniciatyvos gali sudaryti sąlygas neskelbtinos informacijos sužinojimui ir dėl to užkirsti kelią galimybei pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės. Reglamento (ES) 2022/2065 7 straipsnio įtraukimas sukurs didesnes paskatas paslaugų teikėjams atlikti savanoriškus tyrimus dėl neteisėto turinio ir užtikrinti saugesnį internetą.

Elektroninės komercijos direktyvos 12-15 straipsniai buvo perkelti į įstatymo 12-14 straipsnius, todėl siekiant įgyvendinti tiesiogiai taikomą Reglamentą (ES) 2022/2065, šio įstatymo 12-14 straipsniai panaikinami ir įtraukiamas naujas įstatymo projekto 14 straipsnis, kuriame teikiamos nuorodos į Reglamento (ES) 2022/2065 4, 5, 6 ir 8 straipsnius.

Dėl kitų Reglamento (ES) 2022/2065 nuostatų, įstatymo projektu atliekami šie įstatymo pakeitimai ir papildymai:

1. Įstatymo 1 straipsnis papildomas 2 dalimi, kurioje yra nurodoma, kad kompetentingoms institucijoms įstatymu suteikiami įgaliojimai užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą. Įstatyme kompetentingomis institucijomis laikomos institucijos, kurios įgyvendina Reglamentą (ES) 2022/2065. Ryšių reguliavimo tarnyba paskiriama atlikti skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkcijas. Vadovaudamasi suteiktais įgaliojimais, Ryšių reguliavimo tarnyba koordinuos Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimą, bus atsakinga už Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą, išskyrus tuos straipsnius, už kuriuos bus atsakingos kitos kompetentingos institucijos. Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Žurnalistų etikos inspektorius tarnybai suteikiami įgaliojimai užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą šių institucijų kompetencijos ribose. Kompetentingoms institucijoms suteikiami įgaliojimai įstatymu, o ne Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 6 punkte išskirtą aiškumo principą. Įstatymo projekte yra numatomos skirtingos kompetentingų institucijų atliekamos funkcijos, dalyje straipsnių minimos tik kelios ar viena kompetentinga institucija, todėl būtų itin sudėtinga suprasti, ypač paslaugų teikėjams, kurių atžvilgiu vykdomas reguliavimas, kokias pareigas ir funkcijas atlieka kiekviena kompetentinga institucija. Taip pat svarbu pažymėti, kad Reglamentas (ES) 2022/2065 reikalauja aiškiai apibrėžti ir nustatyti Skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkcijas ir bendradarbiavimą su kitomis institucijomis, jei Reglamentą (ES) 2022/2065 įgyvendins ne viena institucija.
2. Keičiama įstatymo 2 straipsnio 7 dalis, vietoj kompetentingos institucijos sąvokos nurodant priežiūros institucijos sąvoką. Priežiūros institucijos sąvoka įvedama, todėl kad dalyje straipsnių minimos ne tik institucijos, kurios įgyvendina Reglamentą (ES) 2022/2065, bet ir tos, kurios atlieka paslaugų teikėjų priežiūrą. Įtraukiama nuoroda į Reglamentą (ES) 2022/2065 įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje, kurioje nurodoma, kad kitos įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme ir Reglamente (ES) 2022/2065.

3. Išbraukiamas įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 2 punktas ir 4 straipsnis papildomas naujais 3 dalies 2 ir 3 punktais. Pakeitimai atlikti siekiant užtikrinti efektyvų teisės aktų įgyvendinimą, kad numatomos pareigos dėl paslaugų teikėjų, neįsisteigusių Lietuvos Respublikoje, bet teikiančių paslaugas Lietuvos Respublikos paslaugų gavėjams būtų paskirtos Ryšių reguliavimo tarnybai, kuri atliks skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkciją, bendradarbiaus su kitų valstybių narių koordinatoriais dėl Lietuvos Respublikoje neįsisteigusių paslaugų teikėjų veiklos. Atsižvelgiant į naujas Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijas pagal Reglamentą (ES) 2022/2065, tikslinga perduoti koordinavimo užduotis, už kurias šiuo metu atsakingas Informacinės visuomenės plėtros komitetas, Ryšių reguliavimo tarnybai. 4 straipsnis numato sąlygas, kada kompetentinga institucija gali kreiptis į Regionų administracinę teisumą arba įstatymų nustatytais atvejais pati imtis priemonių, kad būtų apribota Lietuvos Respublikoje neįsisteigusio paslaugų teikėjo laisvė teikti informacinės visuomenės paslaugas. Pagal įstatymo pakeitimus, apribojimas teikti paslaugas gali būti tenkinimas, kai: priemonės yra būtinos įgyvendinti įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus tikslus (užtikrinti viešąjį interesą, visuomenės sveikatos apsaugą, visuomenės saugumą, vartotojų apsaugą), įvykdomi reikalavimai pagal įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktus. Atitinkamai pakeitimai atlikti įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, nustatant, kad skubiu atveju įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktai netaikomi, paslaugų apribojimas įvykdomas iškart, o Europos Komisija ir kitos valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatorius informuojami nedelsiant po kreipimosi į teisumą arba pritaikytų priemonių dėl paslaugų teikėjų veiklos apribojimo.
4. Atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2022/2065 13 straipsnį ir 57 straipsnio 7 dalį, buvo atlikti pakeitimai įstatymo 4 straipsnio 7 dalyje ir 4 straipsnis papildytas 8 dalimi. Pakeitimais siekiama suregulmentuoti kompetentingų institucijų ir teisinių atstovų bendradarbiavimą, įvedant nuostatą, kad kompetentingos institucijos gali kreiptis į vienoje iš valstybių narių paslaugų teikėjo paskirtus teisinius atstovus dėl su Reglamentu (ES) 2022/2065 susijusių klausimų, Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo. Paskirtas teisinis atstovas gali būti laikomas atsakingu dėl Reglamento (ES) 2022/2065 pareigų nevykdymo, nedarant poveikio paslaugų teikėjo atsakomybei ir teisiniams veiksams, kurie gali būti inicijuojami prieš paslaugų teikėją. Paslaugų teikėjai, kurie nusprendžia paskirti teisinį atstovą Lietuvos Respublikoje, pateikia Ryšių reguliavimo tarnybai reikalingus duomenis apie teisinį atstovą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2022/2065 13 straipsnio 4 dalyje. Įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje įtrauktas papildymas, kad paslaugų teikėjui nepaskyrus teisinio atstovo nei vienoje valstybėje narėje, visų valstybių narių kompetentingos institucijos gali imtis vykdymo užtikrinimo priemonių, jei tokių priemonių nesiėmė kitos valstybės narės kompetentinga institucija ar Europos Komisija. Kompetentinga institucija, priėmusi sprendimą imtis vykdymo užtikrinimo priemonių, turi informuoti Ryšių reguliavimo tarnybą, kuri visą su sprendimu susijusią informaciją perduoda Europos Sąjungos valstybių narių Skaitmeninių paslaugų koordinatoriams ir Europos Komisijai. Informacijos perdavimas yra reikalingas siekiant išvengti, kad už tą patį Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimą nebūtų baudžiama daugiau nei vieną kartą.
5. Reglamento (ES) 2022/2065 40 straipsnyje suteikiama teisė įsisteigimo valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatoriui (valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs paslaugų teikėjas) teikti pagrįstą prašymą labai didelių interneto platformų ar labai didelių paieškos sistemų paslaugų teikėjams suteikti prieigą prie duomenų. Pagrįstas prašymas suteikti prieigą prie duomenų gali būti teikiamas tik stebėsenos ir vertinimo, kaip

laikomasi Reglamento (ES) 2022/2065, tikslais. Įsisteigimo valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatoriai turės galimybę analizuoti ir vertinti labai didelių interneto platformų ar labai didelių paieškos sistemų paslaugų teikėjų naudojamų algoritminių sistemų, įskaitant rekomendavimo sistemas, modelį, veikimo logiką ir testavimą. Surinkti duomenys leis įvertinti, ar paslaugų teikėjai tinkamai užtikrina, kad jų teikiamos paslaugos nedaro neigiamo poveikio visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai. Taip pat Reglamento (ES) 2022/2065 40 straipsnio 4 dalis suteikia prieigą patikrintiems tyrėjams prie labai didelių interneto platformų ar labai didelių paieškos sistemų paslaugų teikėjų duomenų, jei patikrinti tyrėjai atitinka šio straipsnio 8 dalyje nurodytus reikalavimus. Siekiant įgyvendinti šias nuostatas, įstatymas papildomas 7 straipsniu, kuris numato, kad Ryšių reguliavimo tarnyba, pateikusi pagrįstą prašymą, turės teisę gauti prieigą prie Lietuvos Respublikoje įsisteigusių labai didelių interneto platformų ar labai didelių paieškos sistemų paslaugų teikėjų duomenų, suteikti patikrinto tyrėjo statusą ir teikti prašymą paslaugų teikėjui dėl prieigos suteikimo patikrintiems pranešėjams. Ryšių reguliavimo tarnyba patikrintų tyrėjų statusą galės suteikti, jei tyrėjai atitiks Reglamento (ES) 2022/2065 40 straipsnio 8 dalyje nustatytus reikalavimus. Ryšių reguliavimo tarnyba sprendimą dėl tyrėjų statuso suteikimo turi priimti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo pateikimo. Tyrėjai, kurie yra Lietuvos Respublikoje įsikūrusių mokslinių tyrimų organizacijų, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos autorių teisų ir gretutinių teisių įstatymo 2 straipsnio 35 dalyje, nariai gali teikti prašymą dėl patikimo pranešėjo statuso suteikimo ne tik įsisteigimo valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatoriui, bet ir Lietuvos Respublikos skaitmeniniam paslaugų koordinatoriui, t. y. Ryšių reguliavimo tarnybai, kuri ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo pateikimo atliks pradinį vertinimą, ar tyrėjas atitinka Reglamento (ES) 2022/2065 40 straipsnio 8 dalyje nustatytus reikalavimus. Pagal pradinį vertinimą Ryšių reguliavimo tarnyba nustačiusi, kad tyrėjai atitinka nurodytus reikalavimus, šį pradinį vertinimą ir tyrėjų prašymą kartu su pateiktais dokumentais perduoda įsisteigimo valstybės narės Skaitmeninių paslaugų koordinatoriui, kuris priima sprendimą dėl prieigos prie duomenų suteikimo.

6. Kadangi Reglamentas (ES) 2022/2065 suteikia teisę kompetentingoms institucijoms gauti paslaugų teikėjų komercinę ir konfidencialią informaciją, įstatymas papildomas 8 straipsniu dėl pareigos kompetentingoms institucijoms saugoti paslaptis ir konfidencialią informaciją. Įstatymo 8 straipsnio nuostatos dėl pareigos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją parengtos remiantis Lietuvos Respublikos duomenų teisinės apsaugos įstatymu.
7. Įstatymo 15 straipsnyje nustatoma, kada paslaugų teikėjas laikomas sužinojusi apie neteisėtą paslaugų teikėjo veiklą ar neteisėtą turinį. Nurodoma, jog paslaugos gavėjų, fizinių ir juridinių asmenų teikiami pranešimai turi atitikti Reglamento (ES) 2022/2065 16 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Prieglobos paslaugų teikėjai apriboję prieigą prie neteisėto turinio, turės pateikti paslaugos gavėjams motyvų paaiškinimą kaip numatyta Reglamento (ES) 2022/2065 17 straipsnyje. Įstatymo 15 straipsnyje taip pat nustatomos paslaugos gavėjų gynimo priemonės dėl paslaugų teikėjų priimtų sprendimų. Panaikinama nuoroda į šiuo metu galiojančius aiškinamojo rašto 12 punkte antroje nurodytus Vyriausybės nutarimus, kurie bus paskelbti netekusiais galios, priėmus įstatymą.
8. Atsižvelgiant į labai didelių interneto platformų ir labai didelių interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjų keliamas rizikas, įskaitant neigiamą poveikį saviraiškos ir informacijos laisvei, pliuralizmui, demokratiniams procesams ir pilietiniam diskursui, įstatymas papildomas 16 straipsniu. Šio straipsnio papildymu siekiama spręsti sparčiai

išaugusį nepagrįstą paslaugų gavėjų įrašų, kurie atitinka nacionalinius ir Europos Sąjungos teisės aktus, blokavimą, ypač prasidėjus Rusijos plataus masto karui prieš Ukrainą. Svarbu pabrėžti, kad nevyriausybinių organizacijų „Debunk EU“ atlikta analizė² rodo, kad interneto platformos nenuosekliai taikė turinio moderavimą, kai dažniau blokavo įrašus, palaikančius Ukrainą, o tuos pačius žodžius naudojančios prorusiškas žinutės ir dezinformaciją skleidžiančios paskyros, grupės, ar puslapiai, ne visada buvo pastebėti ir nubausti. Galima teigti, kad interneto platformų turinio moderavimo priemonės neatsižvelgia į karo ir kalbinį kontekstą. Įstatymo 16 straipsnyje daroma sąsaja su Reglamento (ES) 2022/2065 34 ir 35 straipsniuose nurodytomis pareigomis labai didelių interneto platformų ir labai didelių interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjams vertinti ir mažinti kylančias rizikas dėl jų teikiamų paslaugų. Įstatymo 16 straipsnyje numatoma, kad šie paslaugų teikėjai, atlikdami algoritminių sistemų peržiūrą, įtraukia paslaugų teikėjo darbuotojus ir (ar) ekspertus, gebančius įvertinti sisteminės rizikas, lietuvių kalbos normas ir vartoseną. Ši nuostata pabrėžia, kad atsiradus sisteminiams rizikoms dėl saviraiškos laisvės pažeidimų turi būti peržiūrimas algoritminių sistemų taikymas, pagal lietuvių kalbos normas, vartoseną ir kalbinį kontekstą įvertinami į algoritmus įtraukiami lietuvių kalbos žodžiai, kurie, šių paslaugų teikėjų vertinimu, neatitinka jų paslaugų teikimo sąlygų. Ryšių reguliavimo tarnybai kartu su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, remdamosi visuomenės, paslaugos gavėjų, valstybės institucijų ir įstaigų, kitų Europos Sąjungos valstybių narių skaitmeninių paslaugų koordinatorių, Europos Komisijos, tarptautinių organizacijų, nacionalinių ir tarptautinių nevyriausybinių organizacijų, kitų subjektų pateikta ar viešai prieinama informacija, analizuos sisteminės rizikas, kylančias Lietuvos Respublikoje dėl labai didelių interneto platformų ir labai didelių interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjų paslaugų dizaino, naudojimo ir su paslaugomis susijusių sistemų ir algoritmų veikimo. Ryšių reguliavimo tarnyba turės teisę imtis Reglamente (ES) 2022/2065 ir šiame įstatyme numatytų veiksmų, pavyzdžiui, teikti informaciją skaitmeninių paslaugų valdybai dėl kylančių sisteminių rizikų, pateikti prašymą Europos Komisijai įvertinti klausimą, teikti pasiūlymus gairėms ir ataskaitoms dėl sisteminių rizikų.

9. Įstatymo 17 straipsnyje pakeičiama kompetentinga institucija iš Informacinės visuomenės paslaugų komiteto į Ryšių reguliavimo tarnybą, kuri bus atsakinga už šio straipsnio įgyvendinimą. Pakeitimas atliktas siekiant nuoseklaus Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimo, nes vienas iš pagrindinių skaitmeninių paslaugų koordinatorių uždavinių yra užtikrinti saugesnes paslaugas, produktus ir turinį internete, todėl Ryšių reguliavimo tarnybai būtų tikslinga gauti pranešimus apie neteisėtą paslaugų teikėjų veiklą ar neskelbtinos informacijos sklaidą internete.
10. Pagal Reglamento (ES) 2022/2065 45 straipsnį Europos Komisija ir Valdyba skatina ir sudaro palankesnes sąlygas rengti savanoriškus elgesio kodeksus, atsižvelgdamos į konkrečius sunkumus, susijusius su įvairių rūšių neskelbtinos informacijos kova ir sisteminiams rizikomis. Remiantis šiomis pareigomis, įstatymo 18 straipsniu Ryšių reguliavimo tarnybos kompetencijai paskiriamos funkcijos dėl paslaugų teikėjų etikos kodeksų iniciavimo, vertinimo, atitikties nacionalinei ir ES teisei užtikrinimo. Reglamento (ES) 2022/2065 45 straipsnis taikomas tik labai didelių interneto platformų ir labai didelių interneto paieškos sistemų paslaugos teikėjams, o įstatymo 18 straipsnis

² „Debunk EU“, „Facebook“ vykdomas turinio moderavimas kaip dar vienas ginklas Rusijos karo Ukrainoje kontekste“ <<https://www.debunk.org/lt/facebook-vykdomas-turinio-moderavimas-kaip-dar-vienas-ginklas-rusijos-karo-ukrainoje-kontekste>>

taikomas visiems paslaugų teikėjams, neatsižvelgiant į jų įmonės dydį ir paslaugų pobūdį. Elgesio kodeksai, patenkantys į įstatymo 18 straipsnio taikymo sritį, yra tie, kurie nustato paslaugų teikėjų veiklos taisykles dėl neteisėto turinio sklaidos prevencijos ir sisteminių rizikų valdymo. Paslaugų teikėjams rengiant etikos kodeksus, kompetentingos institucijos pagal 22 straipsnyje nustatytas kompetencijas galės teikti pastabas ir pasiūlymus etikos kodeksams. Ryšių reguliavimo tarnybai suteikiama teisė patvirtinti elgesio kodeksus, kurių laikymasis bus vertinamas kaip lengvinanti aplinkybė, priimančią sprendimą dėl paslaugos teikėjo padaryto pažeidimo.

11. Įstatymo 19 straipsnis papildomas nuostata, kad Ryšių reguliavimo tarnyba nustato subjektų, ne teismo tvarka nagrinėjančių Reglamento (ES) 2022/2065 21 straipsnyje nurodytus ginčus, sertifikavimo ir šio statuso panaikinimo tvarką, kiek tai neregamentuota Reglamento (ES) 2022/2065 21 straipsnyje. Dėl tokių subjektų poreikio ir sertifikavimo sprendžia valstybės narės, institucijos tik jų pačių prašymu yra sertifikuojamos spręsti ginčus ne teismo tvarka dėl interneto platformų teikiamų paslaugų. Ryšių reguliavimo tarnybos atliktas subjektų, ne teismo tvarka nagrinėjančių ginčus, sertifikavimas galioja visose valstybėse narės, šių subjektų priimti sprendimai nėra privalomi.
12. Įstatymo 21 straipsnyje nustatoma nurodymų teikimo tvarką pagal Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsnius ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, teikiant nurodymus. Nurodymų vykdymo terminai ir procedūros yra nustatomos nacionaliniais teisės aktais, nes tik iš nacionalinėje teisėje suteiktų įgaliojimų kompetentingos institucijos gali teikti nurodymus pagal šiuos straipsnius. Šiame straipsnyje nustatoma, kad institucijos, nurodytos Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose neteisėto turinio ribojimą ir kontrolę, teikdamos nurodymus tarpininkavimo paslaugų teikėjams imtis veiksmų prieš neteisėtą turinį, kaip jis apibrėžtas Reglamento (ES) 2022/2065 3 straipsnio h punkte, ar pateikti informaciją pagal Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsnius, vadovaujasi tų straipsnių nurodymų teikimo reikalavimais. Institucijos teikdamos nurodymus pagal Reglamentą (ES) 2022/2065, turi vadovautis 9 ir 10 straipsnių 3 ir 4 dalimis, kuriose nurodoma, kad kompetentingos institucijos perduoda teikiamo nurodymo kopiją skaitmeninių paslaugų koordinatoriui, o jis nurodymo kopiją įkelia į sistemą ir ją pasidalina su kitais skaitmeninių paslaugų koordinatoriais. Nurodymų kopijos bus keliamos į sistemą ta kalba, kuria buvo pateiktos paslaugų teikėjui. Įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje pabrėžiama, kad Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsniai nedaro poveikio teisės aktams, kuriuose numatomos taisyklės imtis veiksmų dėl konkrečios rūšies neteisėto turinio ribojimo ir kontrolės (lex specialis). Nurodymus teikiančios institucijos, siekdamos pasinaudoti Reglamente (ES) 2022/2065 įtvirtinta nuostata, kad paslaugų teikėjai privalo vykdyti institucijų teikiamus nurodymus, turės užtikrinti, kad teikiami nurodymai tenkina nustatytus minimalius reikalavimus Reglamento (ES) 2022/2065 9 ir 10 straipsnyje.
13. Įstatymo 22 straipsnis nustato, kad Ryšių reguliavimo tarnyba atliks užduotis, kurios išskirtinai priskiriamos tik Skaitmeninių paslaugų koordinatoriams ir negali būti perduodamos kitoms institucijoms (Koordinavimas nacionaliniu lygiu: Reglamento (ES) 2022/2065 49(2), 53, 55, 57, 58, 85(1) str. ir ES lygiu: 57, 58, 60 str., administracinės užduotys priskirtos skaitmeninių paslaugų koordinatoriui: Reglamento (ES) 2022/2065 9, 10, 13(4), 21, 22, 24, 33, 40(1, 4, 8), taip pat Ryšių reguliavimo tarnyba įgyvendins kitus Reglamento (ES) 2022/2065 straipsnius ir atliks įstatymo 4, 16-19 straipsniuose nurodytas funkcijas, kurios nėra priskirtos kitų institucijų kompetencijai.
14. Įstatymo 23 straipsnyje nustatomos Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijos, kurios reikalingos įgyvendinti pagal kompetenciją priskirtus Reglamento (ES) 2022/2065 ir

įstatymo 4, 16-19 straipsnius. Ryšių reguliavimo tarnyba atliks skaitmeninių paslaugų koordinatoriui priskirtas funkcijas, koordinuos Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimą nacionaliniu ir ES lygiu, bendradarbiaus su kitų valstybių narių skaitmeninių paslaugų koordinatoriais, dalyvaus valdybos veikloje. Detalios procedūros dėl patikimo pranešėjo statuso suteikimo, subjektų, ne teismo tvarka nagrinėjančių ginčus, bus vykdomos Ryšių reguliavimo tarybos nustatyta tvarka. Skaitmeninių paslaugų koordinatoriai įsteigiamoje valdyboje diskutuos apie paslaugų teikėjų keliamas sisteminės problemas, rizikas ir galimus sprendimus, kaip užtikrinti saugesnį internetą, todėl atsižvelgiant į šias pareigas, įstatymo projekto 23 straipsnio 10 dalyje numatomos funkcijos Ryšių reguliavimo tarnybai kartu su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija vertinti Lietuvoje kylančias sisteminės rizikas dėl paslaugų teikėjų veiklos. Rizikos gali būti susijusios su skleidžiama neteisėta informacija, pavyzdžiui, seksualinės prievartos prieš vaikus medžiaga, neapykantą kurstanti kalba, pagal ES ar nacionalinę teisę draudžiamų produktų ar paslaugų pardavimas, neteisėta prekyba gyvūnais. Taip pat dėl paslaugų teikėjų veiklos priskiriamos tokios rizikos kaip neigiamas poveikis demokratiniam procesams, pilietiniam diskursui bei rinkimų procesams ir visuomenės saugumui, padidėjusi dezinformacijos sklaida, nepagrįstas įrašų, paskyrų blokavimas platformose. Algoritmai gali ženkliai padidinti neteisėto turinio sklaidą, todėl turėtų būti vertinamos kylančios rizikos dėl algoritmų naudojimo. Šiuo metu Lietuvoje toks vertinimas neatliekamas, tačiau kitų valstybių narių praktika rodo, kad yra paskiriamos atsakingos institucijos už algoritmų naudojimo priežiūrą. Panaši praktika turėtų būti taikoma ir Lietuvoje, numatant Ryšių reguliavimo tarnybai kartu su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija naują funkciją vertinti kylančias rizikas dėl naudojamų algoritminių sistemų, įskaitant jų rekomendavimo sistemas, veikimo modelį ir turinio moderavimą.

15. Įstatymo 24 straipsnyje suteikiami įgaliojimai Ryšių reguliavimo tarnybai užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą pagal skaitmeninių paslaugų koordinatoriams nustatytus įgaliojimus Reglamento (ES) 2022/2065 51 straipsnyje. Ryšių reguliavimo tarnybai suteikiama teisė atlikti tyrimus dėl Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimų. Pradėjusi tyrimą ir įvertinusi esant pagrįstą poreikį, Ryšių reguliavimo tarnyba turės įgaliojimus atlikti patikrinimą paslaugų teikėjo patalpose. Tyrimų ir patikrinimų vykdymo tvarka aprašoma IX skyriuje. Pagal įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 1 punktą, Ryšių reguliavimo tarnyba, nustačiusi Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimą, gali reikalauti iš paslaugų teikėjo, kad jis pateiktų rašytinį įsipareigojimą, kuriame įsipareigotų nutraukti pažeidimą. Ryšių reguliavimo tarnyba įvertina pateiktą paslaugų teikėjo rašytinį įsipareigojimą ir priima sprendimą dėl priimtų įsipareigojimų patvirtinimo, jei nustato, kad įsipareigojimas užtikrins pažeidimo pašalinimą. Nustatydama terminą, per kurį paslaugos teikėjas turės pašalinti pažeidimą, Ryšių reguliavimo tarnyba atsižvelgia į pažeidimo sudėtingumą ir patvirtina proporcingus terminus, kurie negali būti trumpesni nei nurodyta įstatymo projekte. Pagal įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 2 punktą, Ryšių reguliavimo tarnyba turi įgaliojimus nurodyti paslaugų teikėjui nutraukti pažeidimą ir nustatyti taisomuosius veiksmus, kurių įgyvendinimo terminas negali būti trumpesnis nei 20 darbo dienų. Ryšių reguliavimo tarnybai suteikiama galimybę kiekvienu atveju spręsti, kurią vykdymo užtikrinimo priemonę tikslingiausia taikyti. Esant poreikiui, gali būti taikomos abi vykdymo užtikrinimo priemonės pagal įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktus.
16. Ryšių reguliavimo tarnyba gali priimti sprendimą skirti baudą arba periodines baudas už Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimą. Paslaugos teikėjui, pagal nustatytą terminą laiku įvykdžius patvirtintus įsipareigojimus ar nurodymus nutraukti pažeidimą, bauda gali būti neskiriama, atsižvelgiant į XI skyriuje nustatytą baudos skyrimo tvarką.

17. Ryšių reguliavimo tarnybai suteikiami įgaliojimai taikyti laikinas priemones, kurios yra numatytos Reglamento (ES) (ES) 2022/2065 51 straipsnio 2 dalies e punkte. Ryšių reguliavimo tarnyba laikinas priemones taiko paslaugų gavėjų, kitų suinteresuotų ūkio subjektų ar asmenų prašymu, taip pat savo iniciatyva, kai yra siekiama išvengti didelės žalos pavojaus dėl galimo Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimo, užtikrinti tyrimų atlikimą ar skundų nagrinėjimą, jei be laikinųjų priemonių įvedimo to padaryti neįmanoma. Laikinosios priemonės sudaro galimybę institucijai lanksčiai reaguoti į susidariusią situaciją dėl galimo pažeidimo, bet yra apribojamos laike ir negali būti ilgesnės nei 9 mėn., kad būtų užtikrintas taikomų priemonių proporcingumas (9 mėnesių laikinųjų priemonių taikymo terminas yra numatytas Elektroninių ryšių įstatyme, 12 mėnesių terminas – Konkurencijos įstatyme, todėl įstatymo projekte numatomas panašaus laikotarpio terminas kaip ir kituose teisės aktuose). Jei Ryšių reguliavimo tarnyba išnaudoja visus įgaliojimus, numatytus įstatymo 24 straipsnyje, pateikia reikalavimą paslaugų teikėjui ne vėliau kaip per 30 darbo dienų ištirti padėtį ir parengti veiksmų planą, kuriame būtų išdėstytos būtinos pažeidimo nutraukimo priemonės. Jei paslaugos teikėjas neįvykdo nustatytų reikalavimų pagal įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 1 punktą, nenutraukia ar toliau vykdo pažeidimą, Ryšių reguliavimo tarnyba kreipiasi į Regionų administracinę teisimą dėl laikino paslaugų gavėjų prieigos, susijusios su paslaugos pažeidimu, apribojimo arba, tik jei tai neįmanoma techniškai, prieigos apribojimo prie paslaugų teikėjo elektroninės sąsajos.
18. Įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje numatomi Ryšių reguliavimo tarnybos įgaliojimai, skirti užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą, išskyrus Reglamento (ES) 2022/2065 26, 27, 28, 30, 31, 32 straipsnius, kurių vykdymas priskirtas kitoms kompetentingoms institucijoms. Šie įgaliojimai apima informacijos, duomenų ir dokumentų gavimą, dokumentų ir daiktų poėmį, tiriant galimus pažeidimus. Taip pat Ryšių reguliavimo tarnybai suteikiami įgaliojimai samdyti konsultantus, sudaryti tarpinstitucines darbo grupes, kai sprendžiami sudėtingi ir kompleksiniai klausimai dėl paslaugų teikėjų teikiamų paslaugų. Ryšių reguliavimo tarnyba keisis informacija, bendradarbiaus su kitais skaitmeninių paslaugų koordinatoriais, Europos Komisija dėl pažeidimų nagrinėjimo, bendrų tyrimų, esant pagrįstam poreikiui, galės kreiptis į policijos pareigūnus viešajai tvarkai palaikyti ir galimam prievartos panaudojimui užtikrinti. Įstatymo 24 straipsnio 8 dalyje perduodamos Informacinės visuomenės komiteto funkcijos Ryšių reguliavimo tarnybai: įstatymo 27 straipsnyje panaikinama pirma dalis ir perkeliama į įstatymo 24 straipsnio 8 dalį. Pakeitimai atlikti, todėl kad įstatymo 14 straipsnio nuostatos buvo panaikintos iš Elektroninės komercijos direktyvos ir perkeltos į Reglamentą (ES) 2022/2065.
19. Įstatymo 25 straipsnyje nurodomi kitų kompetentingų institucijų įgaliojimai užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą. Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai suteikiami 24 straipsnio 2-4 dalyje ir 5 dalies 1, 3 ir 6 punkte nustatyti vykdymo užtikrinimo įgaliojimai dėl Reglamento (ES) 2022/2065 26 straipsnio 1 dalies d punkto ir 3 dalies, 27 straipsnio, 28 straipsnio 2 ir 3 dalies. Atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2022/2065 2 straipsnio 4 dalies g punktą dėl nedaromo poveikio Reglamentui (ES) 2016/679 ir siekiant užtikrinti teisinį aiškumą dėl vykdymo įgaliojimų taikymo, tyrimų vykdymo ir skundų nagrinėjimo procedūros nustatomos pagal įtvirtintą tvarką Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, išskyrus šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalį, 31 straipsnį, 34 straipsnio 1 dalį, 38 straipsnį. Šių straipsnių taikymas numatomas Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, todėl kad būtina užtikrinti keitimąsi informacija apie vykdomus tyrimus, nagrinėjamus skundus, Reglamente (ES) 2022/2065 numatytų vykdymo įgaliojimų taikymą priėmus sprendimą dėl atlikto tyrimo ar išnagrinėto skundo. Svarbu pažymėti, kad šis teisinio reguliavimo mechanizmas

pasirinktas, nes asmens duomenų klausimai reguliuojami Reglamente (ES) 2022/2065 ir Reglamente (ES) 2016/679 yra tarpusavyje susiję, gali būti atveju, kai bus vykdomas tyrimas dėl kelių skirtingų pažeidimų, todėl yra būtina išvengti teisinio reguliavimo neaiškumo dėl teisės aktų taikymo. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, pradėdama tyrimą ar nagrinėdama skundą, kiekvienu atveju vertins atskirai, kurio reglamento nuostatos turėtų būti taikomos. Priėmus sprendimą, kad padarytas Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimas, valstybinė duomenų apsaugos inspekcija turės teisę taikyti vykdymo įgaliojimus ir skirti baudas pagal Reglamentą (ES) 2022/2065.

20. Numatoma, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba turi 24 straipsnio 2-4 dalyje ir 5 dalies 1, 3 ir 6 punkte nustatytus vykdymo užtikrinimo įgaliojimus dėl Reglamento (ES) 2022/2065 26 straipsnio 1 dalies a-c punktų ir 2 dalies, 30, 31, 32 straipsnių įgyvendinimo. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba turi šio įstatymo 24 straipsnio 2-4 dalyje ir 5 dalies 1, 3 ir 6 punkte nustatytus vykdymo užtikrinimo įgaliojimus dėl Reglamento (ES) 2022/2065 14 straipsnio 3 dalies, 28 straipsnio 1 dalies. Kompetentingoms institucijoms nesuteikiami įgaliojimai, kurie yra priskiriami tik Ryšių reguliavimo tarnybai, atliekančiai skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkcijas dėl kompleksinių, sisteminių problemų, kylančių rizikų dėl paslaugų teikėjų veiklos. Šie įgaliojimai apima 24 straipsnio 5 dalies 2 punktą – reikalauti, kad paslaugų teikėjai leistų susipažinti su jų organizacine struktūra, veikimu, informacinių technologijų sistemomis, algoritmais bei verslo praktika, 24 straipsnio 4 dalies – konsultantų samdymas, tarpinstitucinių ekspertų darbo grupių sudarymas, 24 straipsnio 5 dalies – koordinavimas ES lygiu, 24 straipsnio 7 dalies – Ryšių reguliavimo tarnybos įgaliojimai įpareigoti paslaugų teikėją imtis veiksmų nutraukti daromą pažeidimą, naudojant informacinės visuomenės paslaugas.
21. Įstatymo 26 straipsnio 1 dalis papildoma, kad Ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija (Informacinės visuomenės plėtros komitetas) „pagal kompetenciją“ įgyvendina valstybės informacinės visuomenės plėtros politiką. Šis papildymas susiaurina Informacinės visuomenės plėtros komiteto funkcijas, nes priėmus įstatymo projektą institucija bus atsakinga už pagal kompetenciją priskirtų funkcijų įgyvendinimą. Įstatymo 26 straipsnio 2 dalyje patikslinama, kad Ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija prižiūrės informacinės visuomenės paslaugų teikimą ir paslaugų teikėjų veiklą, kuri bus susijusi tik su įstatymo 3, 5, 6 straipsnių, III ir IV skyrių įgyvendinimu. Pagrindines paslaugų teikėjų priežiūros funkcijas atliks Ryšių reguliavimo tarnyba. Informacinės visuomenės plėtros komitetas tęs tyrimų vykdymą pagal kompetenciją priskirtose srityse. Pažeidimų tyrimų, patikrinimų, procedūrų dėl nustatytų pažeidimų, ginčų sprendimo ir kitos procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiamos pagal teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo.
22. Atliktas pakeitimas įstatymo 28 straipsnyje, kad Ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija užtikrina ne visą įstatymo projekto vykdymą, o tik dalies įstatymo projekto straipsnių vykdymą: 3, 5, 6 straipsniai, III ir IV skyriai. Už kitų straipsnių įgyvendinimą yra atsakinga Ryšių reguliavimo tarnyba arba kitos kompetentingos institucijos.
23. Įstatymas yra papildomas IX skyriumi, kuris numato Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymo užtikrinimo tvarką, pagal kurią yra atliekami tyrimai ir (ar) patikrinimai. IX skyriaus nuostatos buvo parengtos, remiantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme numatyta tyrimų ir (ar) patikrinimų vykdymo tvarka. Kompetentingos institucijos savo iniciatyva gali pradėti tyrimą dėl galimo Reglamento (ES) 2022/2065 ir įstatymo projekto pažeidimo. Pradėjusios tyrimą, kompetentingos institucijos gali priimti sprendimą taip pat atlikti patikrinimą paslaugų teikėjo patalpose, kai yra pagrįstas poreikis tokiam patikrinimui atlikti. Įstatymo 29 straipsnis nustato

pagrindą, kada gali būti pradėtas tyrimas ir (ar) patikrinimas, kompetentingų institucijų tarpusavio bendradarbiavimą. Ryšių reguliavimo tarnybos teisės inicijuoti bendrus tyrimus ar dalyvauti kitų skaitmeninių paslaugų koordinatorių inicijuotuose tyrimuose pagal Reglamento (ES) 2022/2065 58 ir 60 straipsnius. Ryšių reguliavimo tarnyba, vadovaudamasi įstatymo 24 straipsnio 5 dalies 4 punktu, gali sudaryti tarpinstitucines darbo grupes ir įtraukti ekspertus iš skirtingų kompetentingų institucijų, jei atliekamas tyrimas yra susijęs su tų institucijų kompetencija. Įstatymo 30 straipsnis numato, kad tyrimas turi būti atliekamas ne ilgiau nei 3 mėnesius nuo sprendimo pradėti tyrimą. Tyrimo terminas gali būti pratęstas 3 mėnesiais, bet ne ilgiau nei kaip 6 mėnesius nuo sprendimo atlikti tyrimą. Kompetentingoms institucijoms paliekama lankstus terminas dėl paslaugos gavėjo informavimo apie pradėtą tyrimą, nes gali būti situacijų, kai informavimas tik pradėjus tyrimą gali pakenkti pažeidimo ištyrimui ir nustatymui, todėl tiksliausia, kad kompetentingos institucijos priimtų sprendimą, kada informuos paslaugų gavėją apie pradėtą tyrimą. Bet kokiu atveju kompetentingos institucijos turėtų informuoti apie pradėtą tyrimą, kai kreipiamasi į paslaugos gavėją dėl duomenų pateikimo tyrimui atlikti ir priimamas sprendimas pratęsti tyrimo terminą. Pagal įstatymo 31 straipsnį kompetentingos institucijos atlikusios tyrimą ir (ar) patikrinimą gali konstatuoti, kad pažeidimų nestatyta arba nustatyti Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimą ar pažeidimus. Nustačiusi pažeidimą, kompetentinga institucija skiria įspėjimą, nurodo paslaugų teikėjams pašalinti pažeidimą pagal įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 1 ar 2 punktą ir (ar) taiko kitas vykdymo užtikrinimo priemones, kurios apima baudų skyrimą, laikinųjų priemonių įvedimą, veiksmų plano sudarymą pažeidimui pašalinti, prieigos prie elektroninės sąsajos apribojimą pagal Reglamento (ES) 2022/2065 51 straipsnio 2 ir 3 dalį, šio įstatymo 24 straipsnį. Kompetentinga institucija apie priimtą sprendimą po atliko tyrimo informuoja paslaugų teikėją, kurio atžvilgiu buvo vykdomas tyrimas, ne vėliau nei per tris dienas nuo priimto sprendimo. Šis sprendimas gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

24. 32 straipsnis nustato teismo leidimo išdavimo tvarką, kai kompetentinga institucija priima sprendimą atlikti patikrinimą fizinio asmens patalpose. Įstatymo 32 straipsnis parengtas pagal taikomą praktiką Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme. Kompetentingai institucijai atliekant patikrinimą juridinio asmens patalpose, teismo leidimas nėra reikalingas. Kompetentingų institucijų įgalioti pareigūnai privalo pateikti tarnybinį pažymėjimą ir kompetentingos institucijos išduotą dokumentą, kuriuo patvirtinami jų įgaliojimai ir atliekamos funkcijos.
25. Įstatymo 33 straipsnis reglamentuoja paslaugų teikėjų ir paslaugų gavėjų teises pažeidimų nagrinėjimo metu. Nurodoma, jog paslaugų teikėjai turi teisę būti informuoti apie jų atžvilgiu vykdomą tyrimą, skiriamą baudą ir jiems suteikiama teisė į gynybą, o paslaugų gavėjai turi teisę gauti informaciją apie jų pateikto skundo nagrinėjimą. Pareiga sudaryti teisę į informaciją ir teisę į gynybą įtvirtinta Reglamente (ES) 2022/2065 ir detalizuota įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje.
26. Įstatymas papildomas X skyriumi, kuriame nustatoma skundų nagrinėjimo tvarka. Ši tvarka buvo parengta remiantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme įtvirtinta skundų nagrinėjimo tvarka. Paslaugų gavėjas turi teisę pateikti skundą kompetentingai institucijai dėl paslaugų teikėjo Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimo. Įstatymo 34 straipsnyje aprašomas kompetentingų institucijų bendradarbiavimas, skundo perdavimas kitai institucijai arba

kitos valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatoriui, jei skunde nurodytos aplinkybės nepatenka į skundą gavusios institucijos kompetenciją. 34 straipsnio 1 dalyje minimam skundo perdavimo nagrinėti kitai institucijai terminai nustatomi pagal Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalį. Gali būti atvejų, kai įmonė, dėl kurios veiklos yra pateiktas skundas, bus įsisteigusi kitoje valstybėje narėje, todėl kompetentinga institucija skundą perduoda tos valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatoriui, kur yra įsisteigusi įmonė. Skundas gali būti perduodamas kartu su kompetentingos institucijos nuomone dėl pateikto skundo, pavyzdžiui, nurodant, kad interneto platforma pažeidė vieną ar kelis Reglamento (ES) 2022/2065 straipsnius.

27. Įstatymo 34 straipsnis nurodo, kokiais būdais galima pateikti skundą ir kokia informacija turi būti pateikta skunde. Įstatymo 35 straipsnyje nustatoma, kad kompetentinga institucija apie priimtą sprendimą nagrinėti skundą arba atsisakymą nagrinėti skundą informuoja skundą pateikusių paslaugos gavėją ne vėliau kaip per 5 dienas nuo skundo gavimo dienos. Taip pat nustatomi kriterijai, kada kompetentinga institucija gali atsisakyti nagrinėti skundą. Įstatymo 35 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatoma, kad skundas gali būti nagrinėjamas, jei nuo Reglamento (ES) 2022/2065 nepraėjo daugiau nei dveji metai. Dvejų metų terminas pasirinktas atsižvelgiant į sudėtingų, ilgai besitęsiančių ir ilgalaikį poveikį paslaugų gavėjams turinčių pažeidimų nagrinėjimą. Įstatymo 36 straipsnyje numatomi atvejai, kada skundo nagrinėjimas gali būti nutraukiamas. Įstatymo 37 straipsnyje nurodoma, kad skundas turi būti išnagrinėtas per 3 mėnesius, bet esant sudėtingoms skundo nagrinėjimo aplinkybėms, terminas gali būti pratęstas iki 3 mėnesių, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesiams nuo skundo gavimo dienos. Kompetentingos institucijos informuoja paslaugos gavėją apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą ir išnagrinėto skundo rezultatus. Pagal įstatymo 38 straipsnį kompetentingos institucijos išnagrinėjusios skundą gali priimti sprendimą pripažinti skundą ar jo dalį pagrįsta arba atmesti skundą ar jo dalį kaip nepagrįstą. Jei skundas ar jo dalis pripažįstama pagrįsta, kompetentinga institucija gali teikti paslaugų teikėjui privalomus nurodymus pašalinti pažeidimą, skirti išpėjimą ir (ar) taikyti kitas vykdymo užtikrinimo priemones, nurodytas įstatymo 24 ir 25 straipsniuose. Kompetentinga institucija apie priimtą sprendimą informuoja paslaugos teikėją ir skundą pateikusių paslaugos gavėją, išskyrus atvejus, kai priimamas sprendimas skirti baudą pagal įstatymo 38 straipsnio 2 dalį. Paslaugos teikėjui suteikiama teisė į gynybą, nurodant, jog kompetentingos institucijos sprendimas gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.
28. Įstatymas papildomas XI skyriumi, kuris nustato baudų vykdymo ir skyrimo tvarką. Baudų skyrimo ir vykdymo tvarka parengta remiantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme nustatyta tvarka. Įstatymo 39 straipsnyje nurodoma, kad kompetentingos institucijos skirdamos baudas vadovaujasi Reglamentu (ES) 2022/2065 ir įstatymu. Nustatomas terminas, kad bauda gali būti nagrinėjama ne vėliau kaip per penkerius metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o kai yra trunkamasis pažeidimas, – nuo jo paaikšėjimo dienos. Jei baudos skyrimas apskundžiamas Regionų administraciniam teismui, baudos skyrimo terminas sustabdomas, kol bus priimtas teismo sprendimas. 5 metų terminas pasirinktas atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2022/2065 77 straipsnyje nustatytą 5 metų senaties terminą Europos Komisijai.
29. Įstatymo 40 straipsnyje nustatoma, kad Ryšių reguliavimo tarnyba gali skirti baudą, siekiančią iki 6 procentų paslaugų teikėjo bendros pasaulinės metinės apyvartos praėjusiais finansiniais metais už Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimus, išskyrus

Reglamento (ES) 2022/2065 26, 27, 28, 30, 31, 32 straipsnius. Už šių straipsnių vykdymą ir baudų skyrimą yra atsakingos kitos kompetentingos institucijos. Ryšių reguliavimo tarnybai taip pat suteikiami įgaliojimai skirti baudas už paslaugų teikėjo prisiimtų įsipareigojimų nesilaikymą pagal įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 1 punktą, pateiktų nurodymų panaikinti pažeidimus ir įgyvendinti taisomąsias priemones nevykdymą pagal įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 2 punktą. Pagal įstatymo 41 straipsnį kompetentingos institucijos, nurodytos 40 straipsnyje, gali skirti periodines baudas iki 5 procentų vidutinių pajamų per dieną arba pasaulinės metinės apyvartos per dieną praėjusiais finansiniais metais už kiekvieną šių Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimų vykdymo (tęsimo) dieną. Periodinių baudų skyrimo teisė numatoma dėl pareigos įgyvendinti Reglamento (ES) 2022/2065 52 straipsnio 4 dalį.

30. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba gali skirti baudą, siekiančią iki 6 procentų paslaugų teikėjo bendros pasaulinės metinės apyvartos praėjusiais finansiniais metais už įstatymo 40 straipsnyje nurodytus Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimus. 6 procentų bauda nuo paslaugų teikėjo bendros pasaulinės metinės apyvartos praėjusiais finansiniais metais yra maksimali bauda, kuri gali būti skiriama paslaugos teikėjui. Kompetentingoms institucijoms suteikiami įgaliojimai skirti iki 1 procento paslaugų teikėjo bendros pasaulinės metinės apyvartos praėjusiais finansiniais metais už klaidingos, neišsamios informacijos pateikimą ar atsakymą pateikti informaciją. Kompetentingos institucijos gali prašyti tik tos informacijos, kuri yra susijusi su jų kompetencijai priskirtų straipsnių vykdymu. Maksimalios baudos dydį nustato Reglamento (ES) 2022/2065 52 straipsnio 3 dalis, todėl valstybės narės negali numatyti mažesnio maksimalios baudos dydžio. Valstybėms narėms numatoma diskrecija parengti baudų skyrimo ir dydžio nustatymo tvarką.
31. Įstatymo 42 straipsnyje numatomi kriterijai, pagal kuriuos yra nustatomas baudos dydis. Pirmiausia, kompetentingos institucijos turės apskaičiuoti pradinį baudos dydį, kuris lygus 50 procentų maksimalaus už pažeidimą galimos skirti baudos dydžio. Tada nustatomas bazinis baudos dydis didinant arba mažinant pradinį baudos dydį, atsižvelgiant į 42 straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes, įvertinti baudos dydį pagal pažeidimo pobūdį, sunkumą, pavojų visuomenei, padarytą žalą paslaugos gavėjams, paslaugos teikėjo elgesį ir bendradarbiavimą su institucijomis tyrimo ir (ar) patikrinimo metu, įpareigojimų ir nurodymų vykdymą dėl pažeidimo panaikinimo. Paskutiniame etape bazinis baudos dydis, jeigu yra pagrindas, mažinamas arba didinamas atsižvelgiant į lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, kurios aprašytos Įstatymo 42 straipsnio 2 ir 3 dalyje. Jei kompetentinga institucija nustato tik lengvinančias aplinkybes, bazinis baudos dydis yra mažinamas iki 50 proc., jei nustatomos vien tik sunkinančios aplinkybės, baudos dydis yra didinamas iki 50 proc. Jeigu yra atsakomybė lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, ekonominės sankcijos dydis nustatomas atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Kompetentingos institucijos, įvertinusios baudos dydžio nustatymo kriterijus, gali priimti sprendimą neskirti baudos už Reglamento (ES) 2022/2065 pažeidimą, jei pažeidimas yra mažareikšmis, nesukėlė pavojaus visuomenei, nepadarė žalos paslaugos gavėjams, nesudarė sąlygų pasipelninti ir atitinka kitus lengvinančių aplinkybių kriterijus. Svarbu pažymėti, kad skiriamų baudų tikslas yra užtikrinti Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymą, todėl paslaugos teikėjui įvykdžius įsipareigojimus ir kompetentingų institucijų nurodymus, bauda gali būti neskiriama.
32. Įstatymo 43 straipsnyje nustatomos bendros procedūros dėl baudos skyrimo, ir paslaugos teikėjo informavimo apie sprendimą skirti baudą, taip pat suteikiamos teisės paslaugų teikėjui pateikti paaiškinimus ir reikšmingą informaciją kompetentingai institucijai priimant sprendimą skirti baudą. Paaiškinimų ir informacijos pateikimo

terminą nustato kompetentinga institucija, bet terminas negali būti trumpesnis nei 10 darbo dienų, kad paslaugų teikėjai turėtų pakankamai laiko įvertinti dokumente aprašytas aplinkybes dėl baudos skyrimo. Taip pat numatoma, kad įprastai kompetentinga institucija nagrinėja bylą dėl baudos skyrimo rašytinės procedūros tvarka, tačiau byla gali būti nagrinėjama ir žodinės procedūros tvarka, jei kompetentinga institucija pažeidimo padarymu įtariamo paslaugų teikėjo prašymu arba savo iniciatyva dėl aplinkybių sudėtingumo ar kitų svarbių aplinkybių nusprendžia bylą nagrinėti žodinės procedūros tvarka. Suinteresuotų asmenų informavimo terminas apie posėdžio vietą, datą ir laiką – ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki posėdžio dienos. Paslaugų teikėjo neatvykimas į posėdį, nepateikęs svarbių priežasčių, netrukdo nagrinėti bylą. Svarbios priežastys gali būti liga, komandiruotė, nelaimingi atsitikimai. Žodinis bylos nagrinėjimas, kurio metu yra išklausomi pažeidimu įtariamieji asmenys ir kiti suinteresuoti asmenys, yra viešas, tačiau kai būtina apsaugoti valstybės ar tarnybos paslaptis arba paslaugų teikėjų komercinės ar profesinės paslaptis, gali būti paskelbiamas uždaru. Kompetentingos institucijos informuoja paslaugos teikėją ir skundą pateikusį paslaugos gavėją, jei toks yra, apie priimtą sprendimą skirti baudą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo skirti baudą priėmimo. Kompetentingos institucijos užtikrina tarpusavio bendradarbiavimą skiriant baudas, todėl informaciją, susijusią su priimtu sprendimu skirti baudą paslaugų teikėjui, teikia Ryšių reguliavimo tarnybai, jeigu sprendimą dėl baudos skyrimo priimanti kompetentinga institucija nėra pati Ryšių reguliavimo tarnyba. Numatoma paslaugų teikėjų teisė į gynybą: paslaugų teikėjai gali skusti kompetentingos institucijos sprendimą skirti baudą Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

33. Įstatymo 44 straipsnyje nurodoma, kad kompetentingos institucijos sprendimas dėl baudos skyrimo turi būti įvykdytas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo dienos, kurią paslaugų teikėjas gavo sprendimą dėl baudos skyrimo. 3 mėnesių terminas yra proporcingas laikotarpis paslaugų teikėjui įvykdyti baudos skyrimo prievolę, atsižvelgiant į galimą baudos dydį ir poveikį paslaugų teikėjo ekonominei veiklai. Įstatymo 44 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad kompetentingos institucijos sprendimas dėl administracinės baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Vykdomojo dokumento pateikimo vykdyti 5 metų terminas atitinka dabar galiojančią praktiką dėl terminų, per kuriuos gali būti pateikti vykdyti institucijų sprendimai.
34. Naikinamas keičiamo Įstatymo IX skyrius, nes rengiama nauja redakcija. Nurodoma, kad Įstatymas įsigalios 2024 m. vasario 17 d. pagal Reglamento (ES) 2022/2065 93 straipsnio 2 dalį. Prie įgyvendinamųjų Europos Sąjungos teisės aktų įtraukiamas Reglamentas (ES) 2022/2065.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Įvertinus Reglamento (ES) 2022/2065 kuriamą naują teisinį reguliavimą ir numatytas naujas funkcijas kompetentingoms institucijoms, kurios turės užtikrinti, kaip yra laikomasi DSA nustatytų įpareigojimų, numatomas papildomas finansinių ir žmogiškųjų išteklių poreikis institucijoms, kurioms bus pavesta atlikti šias funkcijas.

Trumpuoju laikotarpiu paslaugų teikėjai susidurs su padidėjusia administracine našta, tačiau ilguoju laikotarpiu tikėtinas teigiamas poveikis skaitmeninių paslaugų sektoriui nustačius harmonizuotas, vieningas taisykles visiems skaitmeninių paslaugų teikėjams (tai leis išvengti prisitaikymo kaštų, kas ypač aktualu MVĮ). Svarbu užtikrinti tinkamą paslaugų teikėjų informavimą

apie įsigaliojusias naujas taisykles, kad paslaugų teikėjai turėtų pakankamai laiko įgyvendinti jiems numatomus reikalavimus.

Didžiausia finansinė našta, nustačius asimetrines priemones, teks apie 20 didžiausių platformų ES ir pasaulyje (LT tokių platformų nėra). Pristatymo kaštai galimi ir likusiems paslaugų teikėjams, kurie šiuo metu netaiko deramo patikrinimo priemonių. Tokių kaštų nustatymas pateisinamas, nes, nesant harmonizuotų taisyklių, pristatymo kaštai prie skirtingų nacionalinių taisyklių gali būti didesni.

Reglamentas (ES) 2022/2065 sukurs visiems vartotojams ir naudotojams saugesnę ir atviresnę skaitmeninę erdvę, kurioje saugomos jų pagrindinės teisės, užtikrinama apsauga nuo neteisėto turinio. DSA nuostatų įgyvendinimas ir geresnė institucijų priežiūra turės teigiamą poveikį žodžio laisvei, mažins diskriminaciją, užtikrins teisę į kompensaciją, asmens privatumą ir duomenų apsaugą.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo projekto įgyvendinimas ilguoju laikotarpiu teigiamai atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Nustačius harmonizuotas skaitmeninių paslaugų teikimo taisykles, bus pagerintos tarpvalstybinių paslaugų teikimo sąlygos, o tai leis padidinti ES skaitmeninės prekybos apimtį nuo 1 iki 1,8% (finansinė tokio pokyčio išraiška nuo 8,6 mlrd. EUR iki 15,5 mlrd. EUR didesnė apyvarta; duomenys paimti iš Reglamento (ES) 2022/2065 Poveikio vertinimo dokumento 180 p.). Numatomas teigiamas poveikis Lietuvos Respublikos ekonomikai. Tokia išvada daroma remiantis pakankamai dideliu IT paslaugų eksportu į ES (2022 m. trečiąją ketvirtį Lietuvos Respublikos telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinės paslaugų eksportas (ES 27) sudarė 4,5% viso paslaugų eksporto (Lietuvos banko ir statistikos departamento duomenys)).

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus įtraukti į teisinę sistemą, reikės pripažinti netekusiais galios aiškinamojo rašto 12 punkte nurodytus Vyriausybės nutarimus.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte apibrėžiamos sąvokos bus įvertintos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Įstatymą, projekte siūlomiems pakeitimams įgyvendinti reikės pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimą Nr. 881 „Dėl Galimybės pasiekti neteisėtu būdu įgytą, sukurtą, pakeistą ar naudojamą informaciją panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šiuo nutarimu patvirtintos tvarkos nuostatos iš esmės dubliuoja reglamentavimą, nustatytą Informacinės visuomenės paslaugų įstatyme, Reglamente (ES) 2022/2065, Elektroninių ryšių įstatyme ir kituose teisės aktuose, arba yra nebeaktualios. Taip pat pripažintu netekusiu galios turės būti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 5 d. nutarimą Nr. 290 „Dėl Viešo naudojimo kompiuterių tinkluose neskelbtinos informacijos kontrolės ir ribojamos viešosios informacijos platinimo tvarkos patvirtinimo“. Nutarimas priimtas 2007 m. ir nuo to laiko Nutarimu patvirtinto galimybės pasiekti neteisėtu būdu įgytą, sukurtą, pakeistą ar naudojamą informaciją panaikinimo tvarkos aprašo nuostatos nebuvo keičiamos, nors keitėsi susijęs reglamentavimas, pavyzdžiui., 2015 m. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnis „Neskelbtina informacija“ papildytas nauja 5 dalimi, 2018 m. priimtas Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 78 straipsnio pakeitimas. Priėmus Įstatymą, šio nutarimo nuostatos dubliuos ir neatitiks Įstatymo ir Reglamento (ES) 2022/2065 nuostatų. Įstatymo 15 straipsnyje nustatoma, kada paslaugos teikėjas yra laikomas sužinojęs apie neteisėtą paslaugos gavėjo veiklą arba neteisėtą turinį. Įstatyme daromos nuorodos į Reglamentą (ES) 2022/2065 dėl paslaugų gavėjų, fizinių ir juridinių asmenų teikiamų pranešimų reikalavimų, prieglobos paslaugų teikėjų motyvų paaiškinimų, jei priimamas sprendimą apriboti paslaugų gavėjų pateiktą informaciją ir paslaugų gavėjų gynimo teisių priemonių.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Reglamentas (ES) 2022/2065 yra plačios apimties teisės aktas, kuriam įsigaliojus atsiranda naujos pareigos kompetentingoms institucijoms ir reikalavimai paslaugų teikėjams, todėl įstatymo projektui įgyvendinti reikės papildomų valstybės lėšų. Reglamentui (ES) 2022/2065 įgyvendinti reikalingų biudžeto asignavimų skaičiavimas atliktas remiantis Europos Komisijos parengtu poveikio vertinimu (56-58 p.). Atliktame poveikio vertinime nurodoma, kad paslaugų teikėjo, kurio paslaugomis naudojasi 15 mln. naudotojų per mėnesį, priežiūrai yra reikalingas pusės darbuotojo etatas. Pagal viešai skelbiamus duomenis preliminarai apskaičiuota, kad Lietuvoje įsisteigusiose platformose apsilanko apie 60 mln. naudotojų (susumuotas kiekvienoje platformoje apsilankančių aktyvių naudotojų skaičius, interneto platformų naudotojai gali būti visi ES gyvenantys asmenys). Siekiant užtikrinti, kad interneto platformos laikytųsi deramo patikrinimo prievolių, pagal pateiktą metodologiją būtų reikalingi 2 darbuotojų etatai. Kitų tarpininkavimo paslaugų teikėjų (paprasto perdavimo, podėliavimo, prieglobos paslaugos), kurių duomenys apie naudotojų skaičių nėra skelbiami, deramo patikrinimo prievolių laikymuisi užtikrinti būtų reikalingas 1 papildomas etatas. Reglamente (ES) 2022/2065 numatomų naujų pareigų interneto platformoms vykdymui užtikrinti reikėtų skirti 2 naujus darbuotojų etatus (rizikų vertinimas ir valdymas, rekomendavimo sistemų, algoritmų veiklos analizė, kodeksai, manipuliavimo paslaugomis draudimas – dark patterns ir kt.). Nacionaliniu ir ES lygmens koordinavimo, Tarybos veiklos funkcijoms atlikti yra reikalingi 2 nauji darbuotojų etatai. Atsižvelgiant į tai, kad derybų metu atsirado daugiau naujų reikalavimų tarpininkavimo paslaugų teikėjams, numatomas papildomas valstybės biudžeto asignavimų poreikis. Naujiems duomenų apsaugos reikalavimams įgyvendinti reikėtų skirti 1 darbuotojo etatą, elektroninių prekyviečių priežiūrai – 1 darbuotojo etatą, vaikų teisių apsaugai internete 1 darbuotojo etatą. Preliminariu vertinimu, iš viso Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimui turėtų būti skiriama 10 naujų darbuotojų etatų. 7 etatai – Ryšių reguliavimo tarnybai, 1 etatas – Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, 1 etatas – Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, 1 etatas –

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai. 2024 m. bus pradedamas šių etatų užpildymas ir Ryšių reguliavimo tarnybai skiriamos lėšos 3 etatams, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai – 1 etatui. 2025 m. planuojama užtikrinti pilną etatų poreikį ir iš viso numatyti 10 etatų.

2024 m. biudžeto asignavimų poreikis Įstatymo projekto įgyvendinimui:

Nr.	Pareigybė	Etatų poreikis 2024 m.	Mėnesio bruto darbo užmokestis ir jo dydžio pagrindimas	Viso 11 mėn., Eur
Ryšių reguliavimo tarnyba				
1.	Vadovas	1	3884,13 Eur. RRT vyriausiojo patarėjo DU vidurkis https://www.rrt.lt/administracine-informacija/darbo-uzmokestis/	42 725,4
2.	IT specialistas	1	4000,0 Eur. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, ekonominės veiklos rūšies „Informacija ir ryšiai“ darbuotojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis yra 3 531,2 Eur. Specifinis DSA funkcijų pobūdis, jų sudėtingumas reikalauja IT specialistų, turinčių aukštesnes nei vidutines kompetencijas, todėl numatytas didesnis nei vidurkis IT specialistų darbo užmokestis.	44 000
3.	Vyriausiasis specialistas	1	2800,00 Eur. Lėšų poreikis apskaičiuotas atsižvelgiant į RRT vyriausiųjų specialistų vidutinį atlyginimą ir funkcijų atlikimui reikalingą aukštą kvalifikaciją (būtina teisinio darbo, tarptautinio bendradarbiavimo patirtis).	30 800
Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba				
4.	Vyriausiasis specialistas	1	1898 Eur VTAT vyriausiųjų specialistų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis	29 565 ³
Viso DU 11 mėn.				147 090,4
Sodrai mokami mokesčiai 1,45 proc.				2132,8
Viso				149 223,2

Nuo 2025 m. biudžeto asignavimų poreikis Įstatymo projekto įgyvendinimui:

Nr.	Pareigybė	Etatų poreikis 2025 m.	Mėnesio bruto darbo užmokestis ir jo dydžio pagrindimas	Viso metams, Eur
Ryšių reguliavimo tarnyba				
1.	Vadovas	1	3884,13 Eur. RRT vyriausiojo patarėjo DU vidurkis https://www.rrt.lt/administracine-informacija/darbo-uzmokestis/	46 609,6
2.	IT specialistas	2	4000,0 Eur. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, ekonominės veiklos rūšies „Informacija ir ryšiai“ darbuotojų vidutinis mėnesinis bruto	96 000

³ Likusi darbo užmokesčio sumos dalis skiriama darbuotojų priedams už papildomą darbą.

			darbo užmokestis yra 3 531,2 Eur. Specifinis DSA funkcijų pobūdis, jų sudėtingumas reikalauja IT specialistų, turinčių aukštesnes nei vidutines kompetencijas, todėl numatytas didesnis nei vidurkis IT specialistų darbo užmokestis.	
3.	Vyriausiasis specialistas (Teisės klausimams)	1	2800,00 Eur. Lėšų poreikis apskaičiuotas atsižvelgiant į RRT vyriausiųjų specialistų vidutinį atlyginimą ir funkcijų atlikimui reikalingą aukštą kvalifikaciją (būtina teisinio darbo, tarptautinio bendradarbiavimo patirtis).	33 600
3.	Vyriausieji specialistai kitų funkcijų vykdymui (vertinimui, administravimui, tarptautiniam bendradarbiavimui)	3	2422,27 Eur RRT vyriausiųjų specialistų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis.	87 201,7
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija				
4.	Vyriausiasis specialistas (vertinimui, administravimui, teisės klausimams)	1	2298 Eur VDAI vyriausiųjų specialistų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis	27 576
Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba				
5.	Vyriausiasis specialistas (vertinimui, administravimui, teisės klausimams)	1	1898 Eur VTAT vyriausiųjų specialistų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis	29 565
Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba				
6.	Vyriausiasis specialistas (vertinimui, administravimui, teisės klausimams)	1	1973 Eur ŽEIT vyriausiųjų specialistų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis	23 676
Viso DU metams				344 228,3
Sodrai mokami mokesčiai 1,45 proc.				4991,3
Viso				349 219,6

Remiantis atliktais skaičiavimais iš biudžeto asignavimų 2024 m. turėtų būti **skiriama 149 223,2 tūkst. Eur**, 2025 m. turėtų būti skiriama **349 219,6 tūkst. Eur**. Svarbu pažymėti, kad kitos ES valstybės DSA funkcijų įgyvendinimui numato didesnę etatų skaičių, pavyzdžiui, Vokietijoje – 60, Nyderlanduose – 63, Prancūzijoje – 30, Čekijoje – 14. Taip pat šiuo metu Europos Komisija kuria skaitmeninių paslaugų koordinatorių, Europos Komisijos ir Europos skaitmeninių paslaugų valdybos bendravimui skirtą dalijimosi informacija sistemą. Kadangi sistema dar kuriama, šiuo metu negalima konkrečiai nustatyti, kokių nacionalinių sistemų pritaikymo, adaptavimo ar naujos sistemos kūrimo veiksmų reikės.

Kitos išlaidos, reikalingos Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijoms atlikti, įgyvendinant Reglamentą (ES) 2022/2065:

Planuojamos išlaidos	2024 m. asignavimai, Eur.	2025 m. asignavimai, Eur.	2026 m. asignavimai, Eur.	Pastaba
----------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------

Komandiruočių išlaidos ⁴	21 600,0	24 000,0	26 400,0	Dėl infliacijos ir žalio kurso reikalavimų numatomas kelionių brangimas, todėl lėšos apskaičiuotos taip: 2024 m. 1800 Eur x 6 komandiruotės x 2 darbuotojai 2025 m., 2000 Eur x 6 komandiruotės x 2 darbuotojai 2026 m. 2200 Eur x 6 komandiruotės x 2 darbuotojai
Kvalifikacijos kėlimo išlaidos	14 000,0	14 000,0	14 000,0	2000 Eur x 1 mokymai x 7 darbuotojai
Komunalinių paslaugų įsigijimo išlaidos	8 000,0	8 000,0	8 000,0	
Mobilieji telefonai	3 500,0	0,0	0,0	7 mobilieji telefonai x 500 Eur
Kompiuteriai	10 500,0	0,0	0,0	7 kompiuteriai x 1500 Eur
Monitoriai	2100,0	0,0	0,0	7 monitoriai x 300 Eur
Suplanuota lėšų (neįskaitant darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų), iš viso	59 700,0	46 000,0	48 400,0	

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu gautos išvados suderintos darbo tvarka.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Skaitmeninių paslaugų aktas, informacinės visuomenės paslaugos, paprasto perdavimo paslauga, podėliavimo paslauga, prieglobos paslauga, interneto platforma, interneto paieškos sistema, neteisėtas turinys.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra

⁴ Reglamento 61 straipsnis numato privalomą skaitmeninių paslaugų koordinatorių aukšto lygio pareigūnų privalomą dalyvavimą Europos skaitmeninių paslaugų valdybos posėdžiuose. RRT tarnautojai įtraukti į EK darbo grupę ir komitetą.